

OFENSIVA DE LA ULTRADRETA

La tercera via d'Alfonsín

Per poder buscar solucions a la greu crisi econòmica i social que afecta Argentina, el president Alfonsín ha buscat una via que castiga caps responsables i oblida amplis sectors còmplices de la dictadura.

Ernest Udina

Més que el resultat concret de les legislatives parcials de diumenge passat —que confirmaren la prevista victòria radical—, les eleccions argentines han estat un esglaió més en la difícil i ambigua lluita d'Alfonsín per consolidar la democràcia, en plena inestabilitat econòmica pel desastre llegat dels governs militars i davant una ofensiva terrorista que, no per barroera, deixa d'esdevenir eficaç.

En efecte, l'ofensiva de la ultradreta argentina, amb bons suports dins l'exèrcit, especialment en els serveis secrets, és calcada exactament de tot manual que digui com desestabilitzar una democràcia. D'una banda, hi ha les bombes que, si no matar, pretenen almenys «avisar» importants

personalitats que donen suport al règim democràtic. A part la bomba contra el cap de l'exèrcit, destaca especialment la col·locada al mateix edifici on viu el general Medrano, com si els colpistes volguessin avisar que no permetran l'esperada maniobra d'Alfonsín de jubilar els tretze més importants càrrecs militars, per tal que el general Medrano arribi a la cúpula de l'exèrcit.

Hi ha també una dimensió més hàbil, però igualment descarada en l'acció de la ultradreta: les bombes contra les escoles. No solament perquè aquestes siguin les seues tradicionals on s'emet el vot, sinó perquè atacar els innocents és la millor manera de desestabilitzar. Lògicament, la població atacarà més el govern que no assegura l'ordre que no pas els invisibles terroristes que el destrueixen. La pèrdua de confiança en el govern genera a poc a poc un clima propici en la base social de la majoria silenciosa, bàsica, pel seu silenci, en el triomf de qualsevol colp d'estat.

Els terroristes no s'enganyen i saben que la seva campanya haurà de ser aquesta vegada molt llarga, perquè la confiança en els militars està totalment perduda, com a conseqüència del dolorós triptic de la desastrosa econòmica, les Malvines i els desapareguts. Davant aquesta situació, Alfonsín ha volgut trencar la tradicional dinàmica de l'ambigüitat dels radicals, que mai no s'han atrevit a depurar l'exèrcit, tot i saber que tenia contínuament en estat de setge el poder civil.

Alfonsín tenia dos vies quan accedí fa dos anys al poder. L'una era la persecució implacable dels centenars de militars protagonistes directes de la tortura i, consegüentment, la depuració de l'exèrcit i per extensió de la judicatura i en general l'administració. L'altra via era oblidar absolutament el passat, intentant partir de

Alfonsín ha optat per una posició dura amb la cúpula militar.

«Argentina torna a la normalitat»

Alfonsín declara l'estat de setge

«Argentina acaba de tornar a la normalitat». Aquest va ser el comentari d'un locutor de la ràdio portenya, minuts després que el president Raul Alfonsín —líder de la Unió Cívica Radical— anunciés divendres 25 la proclamació en tot el territori de la república de l'estat de setge.

La «normalitat» a què al·ludia el periodista era aquesta: Argentina ha viscut sota l'estat de setge més de la meitat dels últims quaranta anys. El darrer de tots, proclamat per Isabelita Perón, el 6 de novembre de 1974, i aixecat només nou anys després per una Junta Militar ja moribunda, i per a permetre les eleccions de les quals eixiria precisament Raul Alfonsín com a president.

Alfonsín ha usat ara aquesta mesura per aturar la violència de la ultradreta i també per evitar haver de violar la Constitució argentina. La seua ordre de detenir immediatament dotze persones, de les quals sis són militars, acusades de ser les instigadores del complot contra l'estat democràtic, no podia ser complida sense violar la llei argentina, si no és que el president es dotava dels poders excepcional que contempla l'estat de setge. Que és el que ha fet ara Alfonsín.

L'escalada desestabilitzadora havia arribat a un punt culminant una setmana abans: setanta-sis mil col·legials van haver de desallotjar els seus centres d'estudi després que centenars de trucades telefòniques simultànies anunciassin la col·locació de bombes. En un la policia trobà una granada preparada per a esclatar en l'interior de la cisterna d'un wàter. El gest rutinari d'estirar la cadena hauria provocat una catàstrofe mortal.

Paral·lelament, cada hora era evaquat un centre polític o financer de Buenos Aires per les mateixes amenaces. Deu trucades sincronitzades obligaven a desallotjar —entre el mal dissimulat pànic dels ocupants— el Parlament. «La nit celest i blanca», nom que ha rebut la conspiració de sectors importants de l'exèrcit, l'extrema dreta peronista i l'església pre-conciliar, demostrava així, amb un desplegament de mitjans impressionant, la seua força.

I Alfonsín, extenuat, acorralat, assetjat per centenars de rumors, amarat pel soroll dels sabres, contestat pels sectors populars a causa de la seua política econòmica i la

seua blanura amb els militars responsables de la mort de milers d'argentins durant la dictadura, optava per la solució de l'estat de setge. Una solució complicada que, per cert, no despertà en Washington la mateixa còlera que havia despertat poc abans una decisió semblant del president Ortega, de Nicaragua.

Però les preguntes i els dubtes sobre la permissivitat del govern Alfonsín es mantenen en peu: ¿per què tants i tants militars acusats per la Conadep (Comissió que estudià l'afer dels desaparecidos sota el govern militar) de ser responsables de la guerra bruta es mantenen en llibertat?, ¿com es permet que el processat general Ramon Camps disposes d'una veritable sala de premsa en la presó on és internat, des d'on llança contínuament soflames contra el govern democràtic? ¿Com pot permetre's que aquest general afirmi impunement pels mitjans de difusió pública que «quan tornarem al poder, no em tremolarà la mà a l'hora de signar la sentència de mort contra Alfonsín»?

Enmig d'aquest ambient —només parcialment explicable a través dels pactes de transició amb els militars— la cambra federal d'acusació que jutja Videla, Viola, Galtieri, Massera, Lambruschini, Anaya, Agosti, Graffigna i Lami Dozo, els nou triumvirs de les Juntes militars acusats formalment d'homicidi, privació de llibertat, tortures i robatoris, ha hagut de deixar de fer públics els noms dels acusadors en les sessions del judici, per les amenaces i les agressions rebudes, i el govern d'Alfonsín s'ha decidit —per fi!— a sol·licitar d'Estat Units l'extradició del general Suárez Masón, identificat per les mares de Mayo com el nexa d'unió entre els sectors culpistes de l'exèrcit i l'Organització Omega, l'estranya responsable de l'agitació feixista dels darrers mesos.

Pels carrers de Buenos Aires, joves de caçadora negra anuncien que hi haurà aviat «M. M.» («Molt Més») unes espantoses sigles desafidores d'aquelles N. N. que serviren per a designar els centenars de desaparecidos, alguns dels quals, per cert, encara telefonen als seus familiars advertint-los que segueixen en mans dels milicos i que moriran si els triumvirs són condemnats. □

V. P.

zero, reconciliat amb tothom. Si hagués fet això darrer, hauria perdut el suport de molts dels seus votants i s'hauria enfonsat en un pou de debilitat, pel temor al poder militar sempre present. Si hagués actuat dràsticament és molt probable que, a esquerra i dreta, haguessin brollat tot tipus de grups armats, tornant al desordre general del qual es va aprofitar Videla en el sanguinari colp d'estat. Ha escollit, per tant, una tercera via: ser dur amb els màxims responsables de la desfeta econòmica i humana del país, però contemporitzador amb molts altres sectors que encara tenen

les mans tacades per la construcció d'una de les dictadures militars més brutals de l'època contemporània.

El camí d'Alfonsín és globalment encertat. Fins i tot, pren decisions més dràstiques que els seus antecessors radicals. En són l'exemple la creació de la nova moneda, *Austral*, que ha desvetllat en la població una nova fe en el futur econòmic d'un país que se n'ha de sortir, per la seva riquesa natural, i la proclamació de l'estat de setge, només com a fórmula jurídica per poder empresonar els dotze presumptes responsables de l'actual ofensiva terrorista.

Davant les incerteses del futur, resta almenys la seguretat que la majoria de la població no vol tornar a la dictadura i Estats Units, per l'interès propi que li sigui pagat, encara que lentament, el deute extern, tampoc no vol que l'exèrcit, fracassat en la gestió econòmica, torni al poder. Tot i així, només la història podrà dir si la tercera via d'Alfonsín, que en principi sembla la més adequada, pot consolidar una democràcia encara amenaçada per una classe militar endarrerida i per les tradicionals vel·lèitats de no pocs peronistes, que només juguen a tornar com sigui al poder. □